

■ PARC NATURAL BAVREGN

Tgi e igl meglier mester constructur?

(cp/bt) Igl tema digl on digl Parc natiral Bavregn (PNB) sacloma «cultura da biegegear». Quella de ear vagnir mussada agls sculars. Par que intent organischescha igl PNB igls 19 da favrer egn suaintermezgi par unfants da sis antoca 11 ons ainta Spleia. La fegnamira da quella purschida e da glis mussar igl art digl vigl mastregn digl biegegear. La savida digls construiders vagneva ple böld tradida da generaziun a generaziun. Ampo da quella savida de vagnir mussada agls unfants. Durant que suaintermezgi andrieschani las leschas da la statica, fagiand sez difereints experimaints, ad i amprendan igls misteris da la stabilitad. Ascheia davaintan igls giuvenils sez mesters constructurs.

Unfants ca vutan sapartizipar da quell'instrucziun cutureviva en suplitgieu da s'anunzgear ordavant tigl Parc natiral Bavregn 081 650 70 19 near gest a samirah.hohl@naturpark-beverin.ch. Igl curs antscheva a las 14.00 a cuza antoca las 17.00. Igl liac da s'antupada e la staziun a val da la pendicualra. La contribuziun amporta 10 frànchs, cumprida la marena pintga. Premissa e suletameing vastgadira adatada.

■ MASAGN

Café rumantsch cun Casper Nicca

Oz margis, igls 11 da favrer à liac la santupada agl Café rumantsch a las 19.30 an l'ustreia Bergmühle a Masagn. Igl schurnalst, fotograf a filmist Casper Nicca da Casti preschainta la sia lavur.

■ ANDEER

La baselgia sper l'autostrada an Schons

(cp) La measeanda digls 19 da favrer a las 20.00 à liac an la sala polivalenta d'Andeer la sera d'infurmaziun davart igl project da la baselgia sper l'autostrada.

Igls rapreschantants da la cuminànza d'interess preschaintan igl project ansemel cuagl architect Jacques Herzog (da Herzog & de Meuron) ca vean a raspunder amparadas an conex cuagl project. Mademameing preschaints saran igl uestg da Cuir, Peter Bärcher, a la decanessa da la baselgia reformada, Cornelia Camichel Bromeis.

reclama

rhombberg

Erlebe besondere Familienferien
Direkt ab Altenrhein

Menorca, Lefkas & Epirus, Kefalonia, Kalabrien sowie - Korsika ab Zürich und Memmingen

1. Kind reist für CHF 110,-
Gültig in ausgewählten Feriendomizilen und bei Neubuchung vom 01.02. bis 29.02.2020

Buchen: www.rhombberg-reisen.ch
Experten beraten: 0800 800 892
oder in Ihrem Reisebüro
Rhombberg Reisen GmbH - Eisengasse 12 - A-6850 Dornbirn

Scularas a sculars da Donat amprendan savida fagiand giois cun Sebastian Nagelmüller davart igl tema lufs.

FOTO B. TSCHARNER

Igl luf sco tema da scola

Trànter fascinaziun ad anguscha

DA BARTOLOME TSCHARNER/FMR

■ Igl luf faszinescha a tamainta, ear igls sculars. Quegl e sto d'observar ad udir l'eanda passada ear an la scola da Donat noua ca scularas a sculars en vagnieus infirmos competentameing davart igl tema luf. Ancunaschaintameing e'l igl luf sacaso igls davos dus ons an Sutselva, furmand egna muntanera anturn igl Bavregn. Quegl à motivo igls raspunsabels digl Parc natiral Bavregn da meter ad ir egn program d'infurmaziun par las scolas davart igl tema «luf». Samirah Hohl a Sebastian Nagelmüller àn lantscho quel sen fundamaint d'egn impuls da la scola da Stussavgia. «Igl e partheart ca la preschientscha digl luf sveglia emozziuns. Tànt surmesters sco geniturs a sculars en leads da vagnir infirmos competentameing davart tut lur amparadas partutgant igl luf», gi Hohl. Da cuminànza cuagl varda-tgatscha Paul Garmann àni visito las scolas da Stussavgia, Versomi a Valando, l'eanda passada ear quella a Donat par infurmar detaglieadameing a raspunder las amparadas digls sculars.

La veta cuagl luf pretenda sàni giudezi A Donat e'gl sto igl varda-tgatscha Markus Egle c'è do egn'exzelenta survesta digl svilup da la populaziun digls lufs davent da l'antscheata da la sia cumparsa igls 2015 antoc'oz. Cun numerusas ilustraziuns a l'antscheata da la sia cumparsa igls 2015 antoc'oz. Cun numerusas ilustraziuns a l'antscheata da la sia cumparsa igls 2015 antoc'oz. Cun numerusas ilustraziuns a l'antscheata da la sia cumparsa igls 2015 antoc'oz.

pretenda el sàni giudezi da nossa vart. Surtut igls lufs giuvenils c'en semplameing marviglius. Plenavànt vegi el constato c'igl luf segi atgnameing en animal spualletg, reageschi cun fugia a la preschientscha digl carstgàn a samussi betga sco agressiv.

Mo igl segi da stgivar da schar starnieu restànza da magliaretsch ordafora, near Pavel da tgans a giats, surtut betga d'unviern. Quegl possi carmalar igl luf da s'avaschinar ad abitadis. Egle à alura plido d'exaimpels ca mussan c'igl luf persequitescha la sia praja sainza vurdar ni a dretg ni a saniester. Parquagl possi capitar c'ign scuntri egn luf catschànd. Par que cass àl do cunzegls a raspundieu las amparadas da sculars a surmestras. El cunzeglia c'ign degi star eri, scuntrànd egn luf, betga s'avaschinar dad el, me observar el a, sch'el scapi betga, da safar remartgevel, an nign cass curer davent, aschuntànd la si'experienzta c'igls lufs ca vegian survagnieu fread dad el segian betga ple turnos agl madem liac. Igl luf segi egn bün observader ca tgati adavur mintga rusna an egna sev. Da gràndas navaglias sanizegi el ear da las veias batidas d'otras salvaschegnas near digl carstgàn. Mo da raschùn amprovi el adigna d'evitar da sascuntrar cuagl carstgàn. «Quest unviern mussani egn sacuntaner usito: Els en 3-4 gis a qua, ad alura vani ple lientsch», gi Egle. Quegl possi easser antoca 60 km par notg.

Infurmaziuns atravers giois

L'ocurenza d'infurmaziun e vagnida cumpletada cun giois, manos da Hohl a Nagelmüller. «Quels àn la fegnamira da mussar ca tutas creatiras statan an relaziun l'egna cun l'otra», antruvida Nagel-

müller. Igls sculars àn musso grànd interess pigl tema luf ad àn sapartizipo stupentameing digls giois, agls quals i àn pudieu mussar lur savida; ascheia ca Hohl e samussada satisfatga a la fegn.

«Igl e exzelent ca las scolas saprofiteschian da quell'ocasiun da s'infurmar,

parquagl c'igls sculars àn ascheia la caschùn da pronunzgear lur ideias, lur quitos a lur amparadas an que conex. C'i àn amparadas aviertas àn ign ancurschieu fetg bagn a Donat.» Tutas saran betga raspundidas, mo las ple gràndas fetgas saran padimadas.

La cronologia digls lufs

- Avànt igls 2015: Singuls lufs passavan la Val Schons.
- Igls 2015: L'emprema observaziun d'egn luf davains Maton.
- Igls 2016 nign'observaziun, mo quater animals scarpos.
- Igls 2017 tres observaziuns.
- Igls 2018 egn tozel observaziuns. La fameala F 37 ad igl mascal M 92 àn fundo igl triep digl Bavregn.
- Igl unviern digls 2019 e'gl vagnieu observo lufs giou an la valada parveia

- da la bleara nev a la salvaschegna agls danturns digls vitgs.
- Igl fanadur 2019 e'gl vagnieu observo nov lufs giuvenils sen la Mantogna Dafora. Igl rosch digl Bavregn cunsiesta dad 11 animals. Agl curs digl atun 2019 vignan eliminis quater lufs giuvenils.
- 2020 actualmeing cunsiesta igl triep digl Bavregn da seat animals.
- Digls 2015 antoc'igls 2020 e'gl vagnieu scarpo an Schons egna tgora.

FOTO M. EGLE

Igl «Tandem»,
egna nova purschida par fugitivs

■ (cp/bt) Da l'uniun «Viamala Avierta» fan part numerus voluntaris a voluntarias da la Regiun Viamala ca s'ocupeschan digls basegns d'asilants a fugitivs. Cun lur angaschamaint promovani lur staintas da quels da s'integrar an nossas cuminànzas a far cunachaints els cun nossa cultura cun diversas activitads sco cuschinari cun fugitivs, far sport acumpagnieu, organisànd

santupadas da famiglias, activitads creativas a curs da tudestg.

Igl project «Tandem» à la fegnamira d'animar indigens d'acumpagnear fugitivs ca vutan s'integrar. L'idea e quella c'egna parsuna voluntaria indigena acumpogna egn/a requirent/a d'asil sen sia veia d'integraziun an Svizra. Quegl po easser da gli gidar far letzgas, da vagnir a frida cuagl mintgagi, d'acumpagnear

ar amprendists near da cunorganisar lur tains liber. Igl dat blearas pussevladads da sustegn purschevel. S'antali ca quelas dependan ear adigna da las resursas da gidàntas a gidànters a digls basegns individuals digls fugitivs. Par far ancunaschaintas las duas partidas, par schlielar dumondas near problems stat a disposiziun la coordinatura. L'organisasiun «Viamala Avierta» e uss a la tscheart-

ga da parsunas c'àn tains disponibel a ca s'interesseschian par la lavur integrativa.

Par parsunas interessadas à liac egn'infurmaziun la gievgia digls 27 da favrer a las 20.00 agl Café Gyger a Tusàn, par la quala ign po s'anunzgear tar Marlen Schmid Nyfeler, 081 651 49 12.